

de store Anstalter kunde overdrages selvstændig ikke til enkelte Amt, men til Kredse af Amt, saa at der af saadanne Centralanstalter blev 2 i Sylland, 1 i Fyn og 2 paa Sjælland. Det høres jo ogsaa fremhævet, ikke blot fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling), men ogsaa af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Gad), at til Trods for Alt, hvad der siges for dette Forslag, har dog den kommunale Forvaltning af Sindsfygevæsenet hidtil vist sig at være heldigst. Thi skjøndt det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds igaar udtalte, at det vilde være et Fremskridt, om Sindsfygevæsenet gik over til Staten, hvilket jeg aldeles ikke forstod — jeg forstod ikke, hvori han saae Fremskridtet — fremhævede han samtidig dermed udtrykkelig, at Kjøbenhavn har fyldtgjort dette humane Krav langt fyldigere, end Staten har været og i lang Tid vil blive istand til. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds fremhævede, hvorledes det just har været Kjøbenhavns humane Princip altid at have Blads nok for disse Ulykkelige, og overensstemmende dermed vide vi jo, at Kjøbenhavn hidtil har udgivet i Forhold til sin Folkmængde mange Gange, omtrent 6 Gange saa stort et Beløb som det øvrige Land. Dette skulde just være Fordelen, man kan vente af at overdrage saadanne Foranstaltninger til kommunal Forplejning, hvor en humanhaand skulde kunne gjøre sig gjælbende, og de specielle Krav, som hder enkelt Landsdel særlig stiller, blive fyldtgjorte. Altsaa ogsaa dette taler i høi Grad for at lade hele dette Anliggende være en kommunal Foranstaltning og altsaa at gjøre den Forandring, at den øvrige Del af Landet fik Selvforsyelse af sit Sindsfygevæsen, ligesom Kjøbenhavn har af sit. Dette Selvforsyelse har det ærede Medlem for Beile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) i Gaar med Rette klaget over, at det øvrige Land hidtil ikke har havt. Men det nytter jo ikke noget, det vil man nu ikke. Men naar man altsaa forlanger, at Statsklassen skal borttage denne Udgift fra Amtene, saa spørger jeg: er der Mening i at blive staaende derved? er der rimelig Raason i at indskrænke sig til Udgifterne til Sindsfygeanstalterne? Jeg er overbevist om, at man ikke vil blive staaende herved, thi der er mange andre af Amtenes Byrder, som det vilde være aldeles ligesaa fornødtigt, om Staten overtog. Tveensides med Sindsfygevæsenet staa Medicinalvæsenet. Hvad Grund er der til, at Staten skal betale for de Sindsfyge, men ikke for andre Syge? I de fem Aar, jeg nævnte, have Udgifterne til Sindsfygevæsenet været 261,000 Kr., til Medicinalvæsenet 513,000 Kr. Lad Staten

faae den Udgift med og saa tillige den lille Udgift til Dyrlegevæsenet, omtrent 22,000 Kr. Dernæst er der Udgifterne til Justits- og Politivæsenet, det er aarlig 782,000 Kr. Er Justits- og Politivæsenet ikke et almindeligt Samfundsanliggende? Er det derfor ikke naturligt, at Staten overtager Udgifterne dertil? Sessionsvæsenet er 22,000 Kr.; det er da ogsaa et Statsanliggende. Saa er der Bidrag til Amtsskolefondene 243,000 Kr. Jeg feiler næppe ved at antage, at dette just er en af de Poster, man særlig kunde ønske, at Staten overtog. Til sammen gjør alt dette 1,843,000 Kr., og disse Udgifter ere vel at mærke i stærk Stigning; de ere i de senere Aar vorede i betydelig Grad. Udgifterne til Veivæsenet, som ere 2,552,000 Kr., kunne ogsaa passende gaa tilbage til Staten. Det er en Sorteper, som man godt kunde lade gaa videre; den er ikke værd at holde paa. Vi faae da i det Hele en Sum af 4,395,000 Kr. Samtidig har Udskrivningen paa Amtsrådskrebsene været 4,767,000 Kr.; ogsaa her er der altsaa omtrent fuld Baluta for Skatterne. Resultatet vil da simpelthen være, at ved at lade Staten fremtidig overtage alle de nævnte Udgifter, vil der ikke længer behøves en eneste rød Skilling i Stat, hverken til Sogn eller til Amt. Se, det vil være Noget, som kan klodse. Og alt dette opnaas uden Hexeri blot ved at holde sig til Sagens Natur. Der kan man se, hvad Fordel man har af at rette sig efter den stoiste Forfættelse at følge Naturens Bud.

Det var den ene Side af Sagen. Det var Udgifternes Natur. Meningen med det, jeg her har fremsat, er selvstændig den, at den Foranstaltning, som her foreslaas, er af rent vilkaarlig Natur, og at Argumenter af samme Styrke kan fremsendes til Støtte for et Krav om, at samtlige andre Kommunendgifter skulle overtages af Staten. Lad os nu se paa den anden Side af Sagen, Indtægternes Natur. Man vil formodentlig svare mig: Det kan gjerne være, at der ikke er nogen særlig Grund til, at Staten skal overtage just Udgifterne til Sindsfygevæsenet; men det Rorte og Lange er, at Kommunerne ere overbebyrdede; vi maa hjælpe dem ved at lette dem for nogle Byrder, og saa kunne vi ligesaa gjerne tage dem ene som den anden, det kommer ud paa Et. Lad os da se lidt nærmere paa, hvad denne Byrde, som hviler paa Kommunerne, egentlig vil sige. Samtlige Skatter, som opkrævedes af Kommunerne hele Landet over, vare i 1875—79 20,300,000 Kr. I Toaaret 1877—79 vare samtlige Skatter til Staten, de direkte Skatter 9 Millioner Kr., de indirekte Skatter